

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΩΝ

Ένας πρακτικός οδηγός για επενδύσεις στα φωτοβολταϊκά

Μάιος 2020

Τελευταία ενημέρωση: 14.5.2020

1. Ένα νέο επενδυτικό περιβάλλον

Με το ισχύον καθεστώς ενίσχυσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (Ν.4414/2016), οι ενισχύσεις για έργα μεσαίας και μεγάλης ισχύος (που ισχύουν για 20 χρόνια) χορηγούνται ως διαφορική προσαύξηση, επιπλέον της αγοραίας τιμής με την οποία οι παραγωγοί πωλούν την ηλεκτρική ενέργεια απευθείας στην αγορά, ισχύει δηλαδή ο υποστηρικτικός μηχανισμός των εγγυημένων διαφορικών τιμών (feed-in-premium). Επιπλέον, οι ενισχύσεις για τα έργα αυτής της κλίμακας χορηγούνται στο πλαίσιο μιας ανταγωνιστικής διαδικασίας.

Με το Ν.4602/2019, την ΥΑ Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/30971/1190 (ΦΕΚ 1045Β/26.3.2020), την ΠΝΠ 30.3.2020 (ΦΕΚ 75Α/30.3.2020) και το Ν.4685/2020 (ΦΕΚ 92Α/7.5.2020) καθορίστηκαν νέες τιμές αναφοράς (τιμές πώλησης της παραγόμενης ενέργειας) και για τα έργα που δεν συμμετέχουν σε ανταγωνιστικές διαδικασίες. Συγκεκριμένα, το 2020 και μέχρι και 30/4/2021, οι τιμές αναφοράς για την κατηγορία αυτή έργων θα συναρτώνται από τα αποτελέσματα των προηγούμενων ανταγωνιστικών διαδικασιών, ενώ από 1/5/2021 οι τιμές αυτές θα είναι ρυθμιζόμενες και σταθερές.

Στα τέλη του 2019 οριστικοποιήθηκε το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), το οποίο προβλέπει τα εξής σε ότι αφορά την ανάπτυξη των φωτοβολταϊκών:

Στόχοι για φωτοβολταϊκά	2016	2020	2022	2025	2027	2030
Συνολική εγκατεστημένη ισχύς (GWp)	2,6	3,0	3,9	5,3	6,3	7,7
Παραγωγή ενέργειας από φωτοβολταϊκά (TWh)	3,9	4,5	6,0	8,2	9,7	11,8
Συμμετοχή φωτοβολταϊκών στη συνολική ηλεκτροπαραγωγή	8,1%	8,7%	11,3%	15,1%	17,7%	20,7%

* 1 GWp = 1.000 MWp

Παράλληλα με τη θεσμοθέτηση νέων μηχανισμών ενίσχυσης των φωτοβολταϊκών σταθμών, την τελευταία τετραετία έχει υπάρξει σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων για την **αυτοπαραγωγή με ενεργειακό συμψηφισμό (net-metering)** για έργα ισχύος μέχρι 1 μεγαβάτ (MWp), καθώς και για **Ενεργειακές Κοινότητες (Ε.Κοιν)**.

Η ανάπτυξη φωτοβολταϊκών σταθμών από αυτοπαραγωγούς με ενεργειακό συμψηφισμό θεσπίστηκε το 2013 (ενώ η πιο πρόσφατη ρύθμιση είναι η υπουργική απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/15084/382, ΦΕΚ 759Β/5.3.2019) και αφορά στην εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών (με ή χωρίς αποθήκευση ενέργειας) για την κάλυψη ιδίων αναγκών από καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας, με εφαρμογή ενεργειακού συμψηφισμού. **Ως ενεργειακός συμψηφισμός νοείται ο συμψηφισμός της παραχθείσας από το φωτοβολταϊκό σταθμό ενέργειας με την**

καταναλωθείσα ενέργεια στις εγκαταστάσεις του αυτοπαραγωγού, ο οποίος διενεργείται σε τριετή βάση. Στον ενεργειακό συμψηφισμό η παραγόμενη ενέργεια δεν είναι απαραίτητο να ταυτοχρονίζεται με την καταναλισκόμενη. Αφορά σε φωτοβολταϊκό σταθμό ο οποίος εγκαθίσταται στον ίδιο ή όμορο χώρο με την εγκατάσταση κατανάλωσης, που συνδέεται στο Δίκτυο μέσω της αυτής παροχής.

Ειδικά για αυτοπαραγωγούς που είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που επιδιώκουν κοινωφελείς ή άλλους δημοσίου ενδιαφέροντος σκοπούς γενικής ή τοπικής εμβέλειας, για εγγεγραμμένους στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων του Ν.3874/2010 (Α' 151) για εγκαταστάσεις αγροτικών εκμεταλλεύσεων όπως ορίζονται στο Ν.3874/2010 ή και αγροτικών χρήσεων, καθώς και για ενεργειακές κοινότητες (Ε.Κοιν.), επιτρέπεται, με βάση τους Ν.4414/2016 και Ν.4513/2018, η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών για την κάλυψη ιδίων αναγκών τους και με εφαρμογή **εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού.**

Ως εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός νοείται ο συμψηφισμός της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. αυτοπαραγωγού, με τη συνολική καταναλισκόμενη ηλεκτρική ενέργεια σε εγκαταστάσεις του αυτοπαραγωγού, από τις οποίες τουλάχιστον η μία είτε δεν βρίσκεται στον ίδιο ή όμορο χώρο με το σταθμό Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. είτε, αν βρίσκεται, τροφοδοτείται από διαφορετική παροχή. Ειδικά για Ενεργειακή Κοινότητα (Ε.Κοιν.), ο συμψηφισμός της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμό Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή Υβριδικό Σταθμό της Ε.Κοιν. γίνεται με τη συνολική καταναλισκόμενη ηλεκτρική ενέργεια σε εγκαταστάσεις μελών της Ε.Κοιν. και ευάλωτων καταναλωτών ή πολιτών που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, εντός της Περιφέρειας στην οποία βρίσκεται η έδρα της Ε.Κοιν. Στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά, ο φωτοβολταϊκός σταθμός θα εγκαθίσταται στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα και στο ίδιο ηλεκτρικό σύστημα με τις εγκαταστάσεις κατανάλωσης με τις οποίες αντιστοιχίζεται.

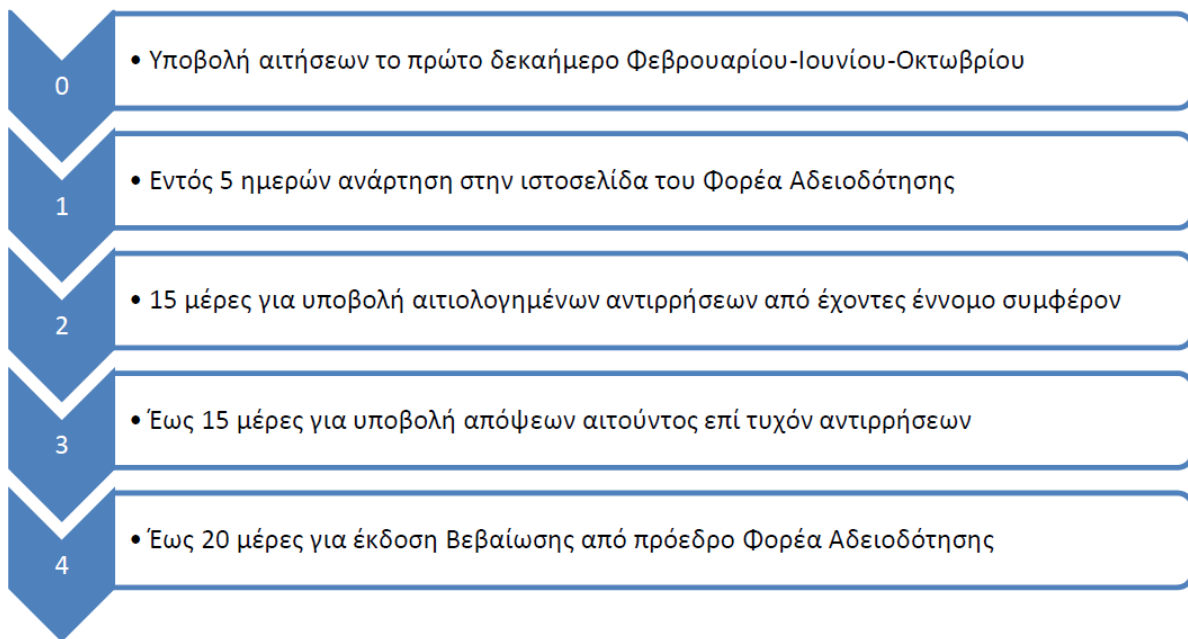
Σήμερα λοιπόν, οι επιλογές που έχει κάποιος που θέλει να επενδύσει στα φωτοβολταϊκά είναι είτε να πωλήσει την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια στο δίκτυο είτε να εγκαταστήσει ένα σύστημα αυτοπαραγωγής για κάλυψη μέρους ή και όλης της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχει.

Πριν προχωρήσουμε σε λεπτομέρειες για τα καθεστώτα ενίσχυσης που ισχύουν σήμερα, περιγράψουμε τις υπόλοιπες ρυθμίσεις που ισχύουν και αφορούν την αδειοδότηση, καθώς και τους πολεοδομικούς, χωροταξικούς και περιβαλλοντικούς όρους για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών.

Με το άρθρο 11 του Ν.4685/2020, επήλθε μία σημαντική αλλαγή, αφού **καταργήθηκε η Άδεια Παραγωγής και αντικαταστάθηκε με τη Βεβαίωση Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας** από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ.

Σημαντική επισήμανση: Δεν απαιτείται Βεβαίωση Παραγωγού για όσα έργα εξαιρούνταν και από την Άδεια Παραγωγής (δηλαδή στην περίπτωση των φωτοβολταϊκών για έργα ισχύος ≤ 1 MWp).

Η διαδικασία έχει ως εξής:

Στο Ν.4685/2020 προβλέπεται σε πρώτη φάση ως Φορέας Αδειοδότησης η ΡΑΕ. Αναφέρεται όμως ότι αυτό μπορεί να αλλάξει με υπουργική απόφαση.

Το νέο σχήμα που περιγράφει ο νόμος αυτός περιλαμβάνει:

- Το δραστικό περιορισμό των στοιχείων και δικαιολογητικών που συνοδεύουν το αίτημα.
- Τον καθορισμό συγκεκριμένων οροσήμων στις υποχρεώσεις του φορέα του σταθμού για την αδειοδοτική ωρίμανση του αιτήματος.
- Την ύπαρξη ειδικής διαδικασίας για επικαλύψεις αιτημάτων και για ειδικά έργα.
- Την κατάργηση του υφιστάμενου τέλους διατήρησης της άδειας παραγωγής.
- Απλουστευμένες διαδικασίες τροποποίησης της Βεβαίωσης Παραγωγού.
- Τη δυνατότητα Συνενώσεων/Διαιρέσεων Βεβαιώσεων Παραγωγού.

Στο άρθρο 16, προβλέπεται η καταβολή εφάπαξ **Τέλους Υποβολής Αίτησης** ίσου με 60 €/MW.

Στο άρθρο 17, προβλέπεται η εφάπαξ καταβολή **Τέλους Έκδοσης Βεβαίωσης**. Ο Φορέας Αδειοδότησης εκδίδει τη Βεβαίωση, εφόσον προσκομισθεί από τον αιτούντα αποδεικτικό καταβολής του Τέλους Έκδοσης Βεβαίωσης Παραγωγού Η.Ε. από ΑΠΕ υπέρ του Υπολογαριασμού Ενισχύσεων του Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. Διασυνδεδεμένου Συστήματος και Δικτύου.

α) Για τη χορήγηση αρχικής Βεβαίωσης, το **ύψος του τέλους** ορίζεται ανά μονάδα ονομαστικής μέγιστης ισχύος παραγωγής της αίτησης σε μεγαβάτ (MW) ως εξής:

(αα) τρεις χιλιάδες ευρώ ανά μεγαβάτ (3000 ευρώ/MW) για το τμήμα της ισχύος έως και ένα μεγαβάτ (1MW),

(ββ) δύο χιλιάδες πεντακόσια ευρώ ανά μεγαβάτ (2500 ευρώ/MW) για το τμήμα της ισχύος από ένα έως και δέκα μεγαβάτ (1 έως και 10 MW),

(γγ) δύο χιλιάδες ευρώ ανά μεγαβάτ (2000 ευρώ/MW) για το τμήμα της ισχύος από δέκα έως και

πενήντα μεγαβάτ (10 έως και 50MW)

(δδ) χίλια πεντακόσια ευρώ ανά μεγαβάτ (1500 ευρώ/MW) για το τμήμα της ισχύος από πενήντα έως και εκατό μεγαβάτ (50 έως και 100 MW) και

(εε) χίλια ευρώ ανά μεγαβάτ (1000 ευρώ/MW) για το τμήμα της ισχύος πάνω από εκατό μεγαβάτ (100 MW).

β) Για την έγκριση τροποποίησης Βεβαίωσης ή Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, η οποία αφορά αύξηση της αναγραφόμενης μέγιστης ισχύος στην αντίστοιχη Βεβαίωση ή στην Άδεια Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, καταβάλλεται τέλος που αναλογεί στο πρόσθετο τμήμα της ισχύος και ο σχετικός υπολογισμός λαμβάνει χώρα βάσει της περ. (α) ανωτέρω.

Από την υποχρέωση καταβολής του τέλους **εξαιρούνται οι Αυτοπαραγωγοί.**

Το τέλος μπορεί να καταβάλλεται σε δύο (2) δόσεις, εκ των οποίων η πρώτη αφορά το 50% του τέλους και καταβάλλεται εντός είκοσι (20) ημερών από τη σχετική ειδοποίηση του αιτούντος μέσω του Ηλεκτρονικού Μητρώου και η δεύτερη καταβάλλεται εντός ενός (1) έτους από τη χορήγηση της Βεβαίωσης.

Σε περίπτωση πλήρους εξόφλησης από τον αιτούντα του εφάπαξ τέλους της παρ. 1, **το ύψος της εγγυητικής επιστολής που συνυποβάλλεται** για τον σταθμό ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ **στον αρμόδιο Διαχειριστή** με την αποδοχή της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης, όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 3 της υποπαρ. Ι.1 του άρθρου 1 του ν. 4152/2013 (Α'107), **μειώνεται κατά το ήμισυ.**

Η υποχρέωση καταβολής του τέλους για ιδρύματα, καθώς και νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου κοινωφελούς σκοπού, πλην των ενεργειακών κοινοτήτων, όπως νοσοκομεία, κέντρα υγείας, σχολεία όλων των βαθμίδων, ισχύει μειωμένη κατά το ήμισυ αντίστοιχα και στις δύο δόσεις καταβολής.

Σύμφωνα με το άρθρο 21, **από την 1^η Ιανουαρίου 2020 η υποχρέωση καταβολής του Τέλους διατήρησης δικαιώματος κατοχής αδειών παραγωγής παύει να ισχύει**, ενώ τα οφειλόμενα τέλη για τα έτη 2017, 2018 και 2019 καταβάλλονται στο 1/3 του αρχικά οφειλομένου ποσού.

Οι αιτήσεις για Άδεια Παραγωγής που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕ έως και τον κύκλο Ιουνίου 2018 θα εξεταστούν με το παλιό καθεστώς αδειοδότησης, ενώ αυτές που υποβλήθηκαν από τον κύκλο Σεπτεμβρίου 2018 και μετά, θα εξεταστούν με το νέο καθεστώς, με την προϋπόθεση ότι οι ενδιαφερόμενοι θα επιβεβαιώσουν εκ νέου το ενδιαφέρον τους υποβάλλοντας νέα αίτηση προς τη ΡΑΕ.

Για τα έργα μέχρι και τον κύκλο Ιουνίου 2018, με ανακοίνωση του Φορέα Αδειοδότησης, η οποία εκδίδεται εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη ισχύος του νέου νόμου, καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να επιβεβαιώσουν εντός τριάντα (30) ημερών τα αιτήματά τους και να επικαιροποιήσουν τα στοιχεία των πολυγώνων των έργων τους και των θέσεων των ανεμογεννητριών εντός των πολυγώνων των αρχικών αιτήσεων. Σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης επιβεβαίωσης ή επικαιροποίησης εντός του ανωτέρω προβλεπόμενου χρονικού διαστήματος, τα αιτήματα απορρίπτονται άμεσα και άνευ ετέρου (άρθρο 23).

Για τα έργα από τον κύκλο Σεπτεμβρίου 2018 και μετά, με ανακοίνωση του Φορέα Αδειοδότησης καλούνται οι αιτηθέντες να επιβεβαιώσουν το αίτημά τους εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών και να επικαιροποιήσουν τα στοιχεία των πολυγώνων των έργων τους, καθώς και των θέσεων των ανεμογεννητριών εντός των πολυγώνων των αρχικών αιτήσεων (άρθρο 24). Προκειμένου ο Φορέας Αδειοδότησης να εκδώσει Βεβαίωση, καλεί μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με απόδειξη παραλαβής τους αιτούντες για την καταβολή του Ειδικού Τέλους του άρθρου 17. Ειδικά για τα αιτήματα του παρόντος άρθρου, το Ειδικό Τέλος καταβάλλεται εντός τριών (3) μηνών από την ενημέρωση του Φορέα Αδειοδότησης ως ακολούθως:

Αιτήσεις Κύκλου	Ποσοστό επί του τέλους
Σεπτέμβριος 2018	10%
Δεκέμβριος 2018	15%
Μάρτιος 2019	20%
Ιούνιος 2019	30%
Σεπτέμβριος 2019	40%
Δεκέμβριος 2019	50%

Σύμφωνα με το άρθρο 12, η **Βεβαίωση για φωτοβολταϊκούς σταθμούς παύει αυτοδικαίως να ισχύει**: α) Εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της Βεβαίωσης, ο κάτοχος της Βεβαίωσης, εφόσον υποχρεούται σε διαδικασία Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, δεν έχει καταθέσει αίτηση για χορήγηση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ). Τα αποδεικτικά υποβολής καταχωρούνται από τον Παραγωγό στο Ηλεκτρονικό Μητρώο. Για τους σταθμούς που έχουν υποχρέωση εκπόνησης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης η εν λόγω προθεσμία παρατείνεται κατά δώδεκα (12) μήνες. (β) Εντός τριάντα έξι (36) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της Βεβαίωσης δεν έχει υποβληθεί αίτηση στον Διαχειριστή για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης.

Οι παραπάνω προθεσμίες μπορούν να παρατείνονται, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων, για διάστημα μέχρι είκοσι τεσσάρων (24) μηνών, εφόσον ο κάτοχος Βεβαίωσης δηλώσει στο Ηλεκτρονικό Μητρώο την πρόθεσή του για την ολοκλήρωση του έργου και καταβάλει **Τέλος Δέσμευσης Φυσικού Χώρου Εγκατάστασης** το οποίο ορίζεται σε εκατόν πενήντα (150) ευρώ ανά MW Μέγιστης Ισχύος Παραγωγής για κάθε μήνα παράτασης. Σε περίπτωση παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών ή παράλειψης πληρωμών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Βεβαιώσεων, η ισχύς της Βεβαίωσης παύει αυτοδικαίως και το ποσό του προηγούμενου εδαφίου δεν επιστρέφεται.

Με το άρθρο 10, ορίζεται ότι **επιτρέπεται υπέρβαση της Μέγιστης Ισχύος Παραγωγής μέχρι ποσοστού 5%, εφόσον η υπέρβαση αυτή εμφανίζεται σε μικρή συχνότητα**, σύμφωνα με τα οριζόμενα κατά περίπτωση στον Κανονισμό Βεβαιώσεων. Για τον έλεγχο της υπέρβασης, ως μέγιστη τιμή ισχύς θεωρείται η μέση τιμή ισχύος των μετρήσεων που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια χρονικού διαστήματος δεκαπέντε (15) λεπτών.

Για τα συστήματα που απαιτείται Βεβαίωση Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας, απαιτείται επίσης η έκδοση άδειας εγκατάστασης και άδειας λειτουργίας (οι οποίες εκδίδονται από την αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση). Στο πλαίσιο της απλοποίησης των διαδικασιών αδειοδότησης είναι πολύ πιθανό να καταργηθούν ή να απλοποιηθούν σημαντικά και αυτές οι άδειες (κάτι τέτοιο αναμένεται εντός του 2020). Επίσης, **δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση για συστήματα που εγκαθίστανται σε κτίρια και οργανωμένους υποδοχείς βιομηχανικών δραστηριοτήτων.**

Για συστήματα που εγκαθίστανται σε γήπεδα (οικόπεδα και αγροτεμάχια), δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση για συστήματα έως 1 MWp εφόσον πληρούνται κάποιες προϋποθέσεις (άρθρο 126, Ν.4685/2020). Για τα συστήματα αυτά, απαιτείται ειδική περιβαλλοντική εξαίρεση ("**βεβαίωση απαλλαγής από ΕΠΟ**") από την αρμόδια Περιφέρεια, η οποία, σύμφωνα με το νόμο, δίνεται σε 20 μέρες από την υποβολή της σχετικής αίτησης. Για όσα συστήματα εγκαθίστανται σε γήπεδα, απαιτείται ΕΠΟ εφόσον εγκαθίστανται σε περιοχές Natura και παράκτιες ζώνες (100μ από οριογραμμή αιγιαλού).

Σημείωση: Για να τεθεί σε εφαρμογή το όριο απαλλαγής του 1 MWp (έναντι των 500 kWp που ίσχυε ως την ψήφιση του Ν.4685/2020), απαιτείται η έκδοση υπουργικής απόφασης που θα επανακαθορίζει την κατάταξη σε κατηγορίες για έργα και δραστηριότητες της Ομάδας 10 (ΑΠΕ).

Με την ΥΑ 3791/2013 (ΦΕΚ 104B/24-1-2013) καθορίστηκαν "Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) για έργα ΑΠΕ", οι οποίες τυποποιούν και απλοποιούν την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων φωτοβολταϊκών.

Στις συμβάσεις σύνδεσης που συνάπτει ο αρμόδιος Διαχειριστής με τους φορείς φωτοβολταϊκών σταθμών που εξαιρούνται από τη λήψη άδειας παραγωγής, καθορίζεται **προθεσμία σύνδεσης στο Σύστημα ή Δίκτυο**, η οποία είναι αποκλειστική, και **ορίζεται εγγύηση ή ποινική ρήτρα που καταπίπτει αν ο φορέας δεν υλοποιήσει τη σύνδεση εντός της καθορισθείσας προθεσμίας**. Το **ύψος της εγγυητικής επιστολής** ορίζεται, ανά μονάδα ονομαστικής ισχύος του αιτήματος σε κιλοβάτ (kW) ως εξής: σαράντα δυο ευρώ ανά κιλοβάτ (42 ευρώ/kW) για το τμήμα της ισχύος έως και ένα μεγαβάτ (1 MW), είκοσι ένα ευρώ ανά κιλοβάτ (21 ευρώ/kW) για το τμήμα της ισχύος από ένα έως και δέκα μεγαβάτ (1 έως 10 MW), δεκατέσσερα ευρώ ανά κιλοβάτ (14 ευρώ/kW) για το τμήμα της ισχύος από δέκα έως εκατό μεγαβάτ (10 έως 100 MW) και επτά ευρώ ανά κιλοβάτ (7 ευρώ/kW) για το τμήμα της ισχύος πάνω από εκατό μεγαβάτ (100 MW). Από την εγγύηση αυτή απαλλάσσονται όσα έργα αφορούν εγκαταστάσεις σε κτίρια ανεξαρτήτως ισχύος (Ν.4152/2013, ΦΕΚ 107A/9-5-2013). Όταν καταργηθεί και τυπικά η Άδεια Παραγωγής και αρχίσει η εφαρμογή του σχήματος με τη Βεβαίωση Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας, το ύψος της παραπάνω εγγυητικής επιστολής προβλέπεται να πέσει στο 50% των παραπάνω ποσών.

Ειδικά για όσους συμμετέχουν σε διαγωνιστικές διαδικασίες, απαιτείται και **Εγγυητική Επιστολή Συμμετοχής στον Διαγωνισμό** για τη διασφάλιση της καλής και αποτελεσματικής διεξαγωγής του. Το ποσό της ανωτέρω Εγγυητικής Επιστολής Συμμετοχής που κατατίθεται για τη συμμετοχή στην Ανταγωνιστική Διαδικασία, ανέρχεται σε ποσοστό 1% της συνολικής επένδυσης, θεωρώντας, ως βάση υπολογισμού, ότι το κόστος ενός τυπικού έργου φωτοβολταϊκής εγκατάστασης υπολογίζεται στο ποσό των 1.000 €/kW εγκατεστημένης ισχύος της φωτοβολταϊκής εγκατάστασης. Δηλαδή, το ύψος του ποσού της εν λόγω Εγγυητικής Επιστολής Συμμετοχής υπολογίζεται σε 10 €/kW

εγκατεστημένης ισχύος της φωτοβολταϊκής εγκατάστασης που συμμετέχει στην Ανταγωνιστική Διαδικασία. Οι εν λόγω Εγγυητικές Επιστολές Συμμετοχής των Συμμετεχόντων που δεν θα επιλεγούν προς ένταξη σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή Λειτουργικής Ενίσχυσης, επιστρέφονται αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης της ΡΑΕ σχετικά με τα αποτελέσματα της Ανταγωνιστικής Διαδικασίας. Για την εξασφάλιση της υλοποίησης του έργου, για κάθε έναν Επιλεγέντα Συμμετέχοντα, κατατίθεται επίσης **εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης προς τη ΡΑΕ ύψους 4% του συνόλου της επένδυσης** συμπεριλαμβανομένου του 1% της Εγγυητικής Επιστολής Συμμετοχής (χωρίς να υπολογίζεται τυχόν Εγγυητική Επιστολή που έχει καταβληθεί στο Διαχειριστή Συστήματος ή Δικτύου).

Ένα ζήτημα που απασχόλησε στο παρελθόν πολλούς επενδυτές είναι η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε γαίες υψηλής παραγωγικότητας. Για το θέμα αυτό προβλέπονται τα εξής (άρθρο 24 Ν.4643/2019) : **“Ειδικά η παραγωγή ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς εγκατεστημένης ισχύος μικρότερης ή ίσης του 1 MW επιτρέπεται σε αγροτεμάχια που χαρακτηρίζονται ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών της Αττικής, καθώς και των περιοχών της Επικράτειας που έχουν ήδη καθοριστεί ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας από εγκεκριμένα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (Γ.Π.Σ.) ή Σχέδια Χωρικής Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) του ν. 2508/1997 (Α΄ 124), σε Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) του άρθρου 29 του ν. 1337/1983 (Α΄ 33) και σε Τοπικά Χωρικά Σχέδια του ν. 4447/2016 (Α΄ 241), υπό την προϋπόθεση** ότι οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί, για τους οποίους χορηγούνται δεσμευτικές προσφορές σύνδεσης από τον αρμόδιο Διαχειριστή, καλύπτουν αγροτικές εκτάσεις που αθροιζόμενες με τις αγροτικές εκτάσεις που καλύπτουν φωτοβολταϊκοί σταθμοί που έχουν ήδη τεθεί σε λειτουργία ή έχουν χορηγηθεί δεσμευτικές προσφορές σύνδεσης και τις εκτάσεις που καλύπτουν φωτοβολταϊκοί σταθμοί που εγκαθίστανται σύμφωνα με την παράγραφο 11 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013 (Α΄ 174), **δεν υπερβαίνουν το 1% του συνόλου των καλλιεργούμενων εκτάσεων της κάθε Περιφερειακής Ενότητας**”. Κατά τα άλλα, απαγορεύεται η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών ισχύος μεγαλύτερης του 1 MW σε αγροτεμάχια που χαρακτηρίζονται ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας.

Στην περίπτωση που οι εγκαταστάσεις του φωτοβολταϊκού εξοπλισμού υπερβαίνουν τα 2,5 μ. από τη στάθμη του φυσικού ή τεχνητά διαμορφωμένου εδάφους των γηπέδων, **οι βάσεις στήριξης των φωτοβολταϊκών πλαισίων πρέπει να είναι πιστοποιημένες** ως προς την αντοχή τους σε ακραίες ανεμοπιέσεις από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα, σύμφωνα με τον Ευρωκώδικα ή το πρότυπο DIN ή άλλο αντίστοιχο Εθνικό Πρότυπο ή, εναλλακτικά, να υπάρχει για αυτές δήλωση στατικής επάρκειας από διπλωματούχο μηχανικό, και τα στοιχεία συνυποβάλλονται με τα δικαιολογητικά για την έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας. Επιπλέον, συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερόμενου ότι ο εξοπλισμός που θα χρησιμοποιηθεί είναι ο συγκεκριμένος πιστοποιημένος εξοπλισμός.

Σε εντός σχεδίου περιοχές και εντός οικισμών, δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε αδόμητα οικόπεδα, καθώς αυτές αποτελούν κατασκευές που χρησιμοποιούνται για την άμεση ή έμμεση εξυπηρέτηση των κτιρίων ή της λειτουργικότητάς τους και επιπλέον εντάσσονται στο πλαίσιο της ενεργειακής πολιτικής ως ενεργητικά συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 19 και 44 του ν. 1577/1985 “Περί Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού” (ΦΕΚ Α΄ 210), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Λόγω του μεγάλου αριθμού αιτήσεων για προσφορά όρων σύνδεσης από τον ΔΕΔΔΗΕ και την κατάχρηση της προτεραιότητας που είχε αρχικά δοθεί σε Ενεργειακές Κοινότητες, τον Μάρτιο του 2020 καθορίστηκε νέο πλαίσιο για τις **προτεραιότητα στην προσφορά όρων σύνδεσης** (βλέπε το σχετικό ΦΕΚ στη διεύθυνση https://helapco.gr/wp-content/uploads/Proteraiotita_20Mar2020.pdf).

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει αυτές τις προτεραιότητες ειδικά για τα φωτοβολταϊκά. Σημειωτέον, ότι με το νέο καθεστώς καθορίστηκαν πέντε ομάδες έργων (Α υψηλότερη προτεραιότητα ... Ε χαμηλότερη προτεραιότητα). Τα φωτοβολταϊκά υπάγονται στις Ομάδες Β, Γ, Δ, και Ε.

Προτεραιότητα στη χορήγηση οριστικών Προσφορών Σύνδεσης για φωτοβολταϊκούς σταθμούς από τον Διαχειριστή του Δικτύου	
ΟΜΑΔΑ Β	<ul style="list-style-type: none"> - Σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από αυτοπαραγωγούς με εφαρμογή ενεργειακού συμψηφισμού, σύμφωνα με το άρθρο 14Α του ν. 3468/2006, όπως ισχύει. - Σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από αυτοπαραγωγούς με εφαρμογή εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού, σύμφωνα με το άρθρο 14Α του ν. 3468/2006, όπως ισχύει. - Σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που ανήκουν σε Ενεργειακές Κοινότητες με εφαρμογή εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 4513/2018.
ΟΜΑΔΑ Γ	<ul style="list-style-type: none"> - Σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας Α.Π.Ε. που πρόκειται να λειτουργήσουν υπό την ευθύνη Γενικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Γ.Ο.Ε.Β.), Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Τ.Ο.Ε.Β.) ή του Οργανισμού Ανάπτυξης Κρήτης Α.Ε. (Ο.Α.Κ. Α.Ε.). - Φωτοβολταϊκοί σταθμοί που εγκαθίστανται σε κτίρια ή και άλλες δομικές κατασκευές. - Σταθμοί από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., οι οποίοι έχουν ενταχθεί στη Διαδικασία Ταχείας Αδειοδότησης του άρθρου 9 του ν. 3775/2009 ή στις Διαδικασίες Στρατηγικών Επενδύσεων του ν. 3894/2010 ή στις Διαδικασίες Στρατηγικών Επενδύσεων του ν. 4608/2019. - Αιολικοί και φωτοβολταϊκοί σταθμοί που ανήκουν σε Ενεργειακές Κοινότητες, που σύμφωνα με το καταστατικό τους αναφέρεται ρητά ότι δεν διανέμουν στα μέλη τους τα πλεονάσματα της χρήσης σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 6 του ν. 4513/2018 ή σε Ενεργειακές Κοινότητες στις οποίες συμμετέχουν Ο.Τ.Α. α΄ ή β΄ βαθμού ή σε Ενεργειακές

	<p>Κοινότητες που συμμετέχουν περισσότερα από 60 μέλη, εκ των οποίων τουλάχιστον τα 50 είναι φυσικά πρόσωπα.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Οι σταθμοί αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., οι οποίοι συνδέονται στο δίκτυο χαμηλής τάσης.
ΟΜΑΔΑ Δ	<ul style="list-style-type: none"> - Στην Ομάδα Δ υπάγονται αιολικοί και φωτοβολταϊκοί σταθμοί που ανήκουν σε Ενεργειακές Κοινότητες που διανέμουν στα μέλη τους τα πλεονάσματα της χρήσης μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 4513/2018.
ΟΜΑΔΑ Ε	<ul style="list-style-type: none"> - Στην Ομάδα Ε υπάγονται οι κατηγορίες σταθμών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που δεν υπάγονται στις Ομάδες Α, Β, Γ, Δ

2. Νέες επενδύσεις

Για όσους ενδιαφέρονται να ξεκινήσουν τώρα μία επένδυση στα φωτοβολταϊκά, ισχύουν τα εξής:

- Αυτοπαραγωγή με ενεργειακό συμψηφισμό (net-metering)
- Αυτοπαραγωγή με πώληση έως και του 20% της παραγόμενης ενέργειας (αφορά επιχειρήσεις)
- Πώληση όλης της παραγόμενης ενέργειας στο δίκτυο

2.1. Αυτοπαραγωγή με ενεργειακό συμψηφισμό (net-metering)

Ο ενεργειακός συμψηφισμός εφαρμόζεται σε όλη την επικράτεια ως εξής:

A. Στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα (ηπειρωτική χώρα και διασυνδεδεμένα με αυτήν νησιά)

α) Η ισχύς κάθε φωτοβολταϊκού συστήματος μπορεί να ανέρχεται μέχρι 20 κιλοβάτ (kWp) ή μέχρι 50% της συμφωνημένης ισχύος της εγκατάστασης κατανάλωσης (σε kVA), εφόσον το τελευταίο μέγεθος υπερβαίνει τα 20 kWp.

Π.χ. για συμφωνημένη ισχύ κατανάλωσης 35 kVA (τυποποιημένη παροχή N° 3), η μέγιστη επιτρεπτή ισχύς φωτοβολταϊκού είναι 20 kWp, ενώ για συμφωνημένη ισχύ κατανάλωσης 85 kVA (τυποποιημένη παροχή N° 5), μέγιστη επιτρεπτή ισχύς είναι 42,5 kWp. Δεδομένου ότι το γενικό όριο σύνδεσης ισχύος παραγωγής στο δίκτυο χαμηλής τάσης είναι τα 100 kWp, για συμφωνημένη ισχύ κατανάλωσης 250 kVA (τυποποιημένη παροχή N° 7), η ισχύς του φωτοβολταϊκού σταθμού περιορίζεται στα 100 kWp. Επισημαίνεται ότι η μέγιστη αποδεκτή ισχύς μονοφασικών συστημάτων παραγωγής ανέρχεται σε 5 kWp, επομένως σε εγκαταστάσεις κατανάλωσης με μονοφασική σύνδεση η ισχύς του φωτοβολταϊκού συστήματος περιορίζεται σε 5 kWp.

β) Ειδικά για αυτοπαραγωγούς μέσης τάσης, νομικά πρόσωπα, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που επιδιώκουν κοινωφελείς ή άλλου δημοσίου συμφέροντος σκοπούς, γενικής ή τοπικής εμβέλειας, και Ενεργειακές Κοινότητες, η ισχύς κάθε φωτοβολταϊκού συστήματος μπορεί να ανέρχεται έως και στο 100% του αθροίσματος της συμφωνημένης ισχύος του συνόλου των συμψηφιζόμενων καταναλώσεων.

γ) Σε κάθε περίπτωση η μέγιστη ισχύς ενός φωτοβολταϊκού συστήματος που θα εγκατασταθεί δεν μπορεί να υπερβαίνει το όριο του 1 MWp.

Διασυνδεδεμένο Σύστημα				
Επίπεδο τάσης	Τυποποιημένο μέγεθος παροχής	Συμφωνημένη Ισχύς (ΣΙ) παροχής (kVA)	Μέγιστη επιτρεπτή ισχύς φωτοβολταϊκού συστήματος αυτοπαραγωγής (kWp)	
			Φυσικά ή νομικά πρόσωπα	ΝΠΙΔ ή ΝΠΔΔ, κοινωφελούς ή άλλου δημοσίου συμφέροντος σκοπού και Ενεργειακές Κοινότητες
Χαμηλή τάση	03	8	5	5
	05	12	5	5
	1	15	15	15
	2	25	20	25
	3	35	20	35
	4	55	27,5	55
	5	85	42,5	85
	6	135	67,5	100
	7	250	100	100
Μέση τάση	-	-	100%*ΣΙ και μέχρι 1 MWp	100%*ΣΙ και μέχρι 1 MWp

 Μονοφασική παροχή

Β. Στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά (ΜΔΝ)

α) Στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά, η ισχύς των φωτοβολταϊκών συστημάτων μπορεί να ανέρχεται μέχρι 10 kWp και ειδικά στην Κρήτη μέχρι 20 kWp ή μέχρι 50% της συμφωνημένης ισχύος της εγκατάστασης κατανάλωσης (σε kVA), εφόσον το τελευταίο μέγεθος υπερβαίνει τα 10 kWp ή για την Κρήτη τα 20 kWp.

β) Ειδικά για αυτοπαραγωγούς μέσης τάσης, νομικά πρόσωπα, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που επιδιώκουν κοινωφελείς ή άλλου δημοσίου συμφέροντος σκοπούς, γενικής ή τοπικής εμβέλειας, και Ενεργειακές Κοινότητες, η ισχύς κάθε φωτοβολταϊκού συστήματος μπορεί να ανέρχεται έως και στο 100% του αθροίσματος της συμφωνημένης ισχύος του συνόλου των συμψηφιζόμενων καταναλώσεων.

γ) Σε κάθε περίπτωση, η ισχύς των σταθμών παραγωγής που εγκαθίστανται σε κάθε ηλεκτρικό σύστημα των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, θα προσμετράται στο εκάστοτε ισχύον περιθώριο ισχύος ανά τεχνολογία σταθμών παραγωγής του συστήματος αυτού, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις της ΡΑΕ. Η ισχύς ενός σταθμού παραγωγής που θα εγκατασταθεί στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά δεν μπορεί να υπερβαίνει τα παρακάτω ανώτατα όρια ανά αυτόνομο νησιωτικό σύστημα:

Ανώτατα όρια ισχύος (kW) σταθμών παραγωγής που εγκαθίστανται στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά ανά αυτόνομο νησιωτικό σύστημα			
Αυτόνομο Νησιωτικό Σύστημα	Σταθμοί που εγκαθίστανται από Ενεργειακές Κοινότητες	Σταθμοί που εγκαθίστανται από νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που επιδιώκουν κοινωφελείς ή άλλους δημόσιου ενδιαφέροντος σκοπούς γενικής ή τοπικής εμβέλειας	Λοιποί σταθμοί
Κρήτη	500	300 ⁽¹⁾	100
Ρόδος	500	300	100
Κως (Σύμπλεγμα)	300	100	50
Λέσβος (Σύμπλεγμα)	300	100	50
Θήρα (Σύμπλεγμα)	200	100	50
Χίος (Σύμπλεγμα)	200	100	50
Σάμος (Σύμπλεγμα)	200	100	50
Λοιπά Συστήματα	100	100	20

(1) Ειδικά για σταθμούς παραγωγής 2 τεχνολογιών, το ανώτατο όριο ανέρχεται στα 500 kW

Τα φωτοβολταϊκά αυτά συστήματα μπορούν να εγκαθίστανται **επί κτιρίων ή επί εδάφους, ή άλλων κατασκευών**, περιλαμβανομένων και αυτών του πρωτογενούς τομέα (αγροτικές αποθήκες, κτηνοτροφικές μονάδες, κ.λπ.) σύμφωνα με την κείμενη πολεοδομική νομοθεσία.

Γενικά, οι επιτρεπόμενες εγκαταστάσεις αφορούν σε σταθερά συστήματα έδρασης που εγκαθίστανται επί εδάφους, επί κτιρίων ή επί άλλων κατασκευών (περιλαμβανομένων και αυτών του πρωτογενούς τομέα), ενώ στην περίπτωση φωτοβολταϊκών σταθμών που εγκαθίστανται επί εδάφους επιτρέπεται και η χρήση συστημάτων ηλιακής ιχνηλάτησης (trackers).

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις βασικές τροποποιήσεις που επέφερε η υπουργική απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/15084/382, ΦΕΚ 759Β/5.3.2019 σε σχέση με τα ισχύοντα στο παρελθόν.

Περιγραφή	Τι ισχύει	Τι ισχύει από 5.3.2019
Γενικό όριο ισχύος	500 kW	1.000 kW
Ειδικά όρια ισχύος	50% της συμφωνημένης ισχύος 100% για ΝΠΔΔ	Το 100% της συμφωνημένης ισχύος και για καταναλωτές Μέσης Τάσης και Ενεργειακές Κοινότητες
Ειδικά όρια ισχύος στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά		Αυξημένα όρια ισχύος ανά εγκατάσταση στα μεγάλα νησιά (Κρήτη, Ρόδος, Κως, Λέσβος, Χίος, Σάμος)
Τεχνολογίες	Φωτοβολταϊκά	Όλες (φωτοβολταϊκά, μικρές ανεμογεννήτριες, βιομάζα/βιοαέριο/βιορευστά, μικρά υδροηλεκτρικά, γεωθερμία, ΣΗΘΥΑ)
Αποθήκευση	Όχι	Ναι μέχρι 30 kVA
Συμψηφισμός ΧΤ/ΜΤ	Όχι	Ναι
Μικτές Τεχνολογίες	Όχι	Ναι

Λεπτομέρειες για την αυτοπαραγωγή με ενεργειακό συμψηφισμό μπορείτε να βρείτε στον εξειδικευμένο οδηγό που εκδίδει (και επικαιροποιεί κατά διαστήματα ανάλογα με τις θεσμικές εξελίξεις) ο Σύνδεσμος Εταιριών Φωτοβολταϊκών στη διεύθυνση www.helapco.gr

2.2. Αυτοπαραγωγή με πώληση έως και του 20% της παραγόμενης ενέργειας (αφορά επιχειρήσεις)

Ο Ν.3468/2006, στο αρθ. 2 ορίζει ως “**αυτοπαραγωγό ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α τον Παραγωγό που παράγει ηλεκτρική ενέργεια από μονάδες Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α, κυρίως για δική του χρήση και διοχετεύει τυχόν πλεόνασμα της ενέργειας αυτής στο Σύστημα ή στο Δίκτυο**”.

Στο αρθ. 13 προβλέπει ότι **οι τιμές αποζημίωσης για την εγχέομενη στο δίκτυο ενέργεια αφορούν το “πλεόνασμα της ηλεκτρικής ενέργειας που διατίθεται στο Σύστημα ή το Δίκτυο, το οποίο μπορεί να ανέλθει μέχρι ποσοστό 20% της συνολικά παραγόμενης, από τους σταθμούς αυτούς, ηλεκτρικής ενέργειας, σε ετήσια βάση”**.

Οι ρυθμίσεις αυτές εμπλουτίστηκαν με το Ν.4414/2016, αρθ. 3:

“16. Για τους σταθμούς αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. τα όρια εγκατεστημένης ισχύος ή Μέγιστης Ισχύος Παραγωγής των περιπτώσεων α’ και β’ της παρ. 5 αφορούν στο 20% της εγκατεστημένης ισχύος τους και η Λειτουργική Ενίσχυση χορηγείται στους κατόχους των σταθμών αυτών, στη βάση της αντίστοιχης Τ.Α. του Πίνακα 1 της περίπτωσης β’ της παρ.1 του άρθρου 4, για το πλεόνασμα της ηλεκτρικής ενέργειας που διατίθεται στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα ή το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο, το οποίο μπορεί να ανέλθει μέχρι

ποσοστού 20% της συνολικά παραγόμενης, από τους σταθμούς αυτούς, ηλεκτρικής ενέργειας, σε ετήσια βάση. Για τους κατόχους σταθμών αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., ισχύουν τα ακόλουθα:

α. Συνάπτουν συμβάσεις των άρθρων 9 και 10, σύμφωνα και με τους ειδικούς όρους που προβλέπονται για αυτούς στο περιεχόμενο των εν λόγω συμβάσεων. Για τους κατόχους αυτούς που συνάπτουν Σ.Ε.Δ.Π., η συμμετοχή τους στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 5, γίνεται με το σύνολο της εγκατεστημένης ισχύος τους.

β. Αν ανήκουν σε κατηγορία σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που λαμβάνουν Λειτουργική Ενίσχυση μόνο εφόσον επιλεγούν μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών, εξαιρούνται από την υποχρέωση συμμετοχής στις εν λόγω διαδικασίες και η Τ.Α. που λαμβάνεται υπόψη για τη χορήγηση σε αυτούς της Λειτουργικής Ενίσχυσης, ταυτίζεται με τη μεσοσταθμική Τ.Α. που προέκυψε κατά την πιο πρόσφατη ανταγωνιστική διαδικασία της κατηγορίας σταθμών που ανήκουν.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται η διαδικασία εκκαθάρισης για το πλεόνασμα της ενέργειας, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα των σταθμών της παρούσας”.

Παράλληλα, ο Ν.3851/2010, στο άρθ. 4 προβλέπει τα εξής:

“Η παρ. β1 του άρθρου 24 του ν. 3468/2006, όπως ισχύει αντικαθίσταται ως εξής: «Στις περιπτώσεις σταθμών αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. επιτρέπεται στους αυτοπαραγωγούς, η μεταφορά της ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση του συστήματος ή και του δικτύου μεταφοράς ηλεκτρισμού από το χώρο αυτοπαραγωγής στο χώρο κατανάλωσης καταβάλλοντας τα τέλη που ισχύουν για τη χρήση του συστήματος ή και του δικτύου.”

2.3. Πώληση όλης της παραγόμενης ενέργειας στο δίκτυο

Για συστήματα με ισχύ έως 1 MWp τα βήματα που απαιτούνται είναι η βεβαίωση απαλλαγής από Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (ΕΠΟ) -με την επιφύλαξη συγκεκριμένων εξαιρέσεων όπου απαιτείται ΕΠΟ-, η οποία χορηγείται από την αρμόδια Περιφέρεια (από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται τα έργα εντός οργανωμένων υποδοχέων βιομηχανικών δραστηριοτήτων), η έγκριση μικρών εργασιών από την Πολεοδομία, η προσφορά όρων σύνδεσης από τον ΔΕΔΔΗΕ και η υπογραφή της σύμβασης λειτουργικής ενίσχυσης με τον ΔΑΠΕΕΠ (Διαχειριστής ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης).

Για συστήματα με ισχύ μεγαλύτερη από 1 MWp τα βήματα που απαιτούνται είναι η έκδοση Βεβαίωσης Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας από τη ΡΑΕ και στη συνέχεια άδειας εγκατάστασης από την αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση (που προϋποθέτει και έγκριση ΕΠΟ όπου αυτή απαιτείται), έγκριση μικρών εργασιών από την Πολεοδομία, προσφορά όρων σύνδεσης από τον ΔΕΔΔΗΕ (ή τον ΑΔΜΗΕ για έργα που θα συνδεθούν στην Υψηλή Τάση), υπογραφή της σύμβασης λειτουργικής ενίσχυσης με τον ΔΑΠΕΕΠ και τελικά έκδοση άδειας λειτουργίας από την αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (Ν.4414/2016, ΦΕΚ 149Α/9.8.2016) ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο τις “Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της

ενέργειας (2014-2020)” (2014/C 200/01) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Με βάση το ισχύον καθεστώς ενίσχυσης, στην περίπτωση των φωτοβολταϊκών ισχύουν τα εξής: **Από 1-1-2016 και για έργα ισχύος μεγαλύτερης των 500 kWp** οι ενισχύσεις χορηγούνται ως διαφορική προσαύξηση, επιπλέον της αγοραίας τιμής με την οποία οι παραγωγοί πωλούν την ηλεκτρική ενέργεια απευθείας στην αγορά, ισχύει δηλαδή ο υποστηρικτικός μηχανισμός των εγγυημένων διαφορικών τιμών (**feed-in-premium**). Επιπλέον, οι ενισχύσεις για τα έργα αυτής της κλίμακας θα χορηγούνται στο πλαίσιο μιας **ανταγωνιστικής διαδικασίας**.

Για έργα που δεν συμμετέχουν σε διαγωνιστικές διαδικασίες, ισχύουν τα εξής (Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/30971/1190, ΦΕΚ 1045B/26.3.2020, ΠΝΠ 30.3.2020, ΦΕΚ 75A/30.3.2020 και Ν.4685/2020):

Κατηγορία επενδυτών φωτοβολταϊκών	Τιμή Αναφοράς (€/MWh)
<p>Επενδυτές με έργα <500 kWp που τίθενται σε λειτουργία (κανονική ή δοκιμαστική) από 1.1.2020</p>	<p>1,05* μεσοσταθμική Τιμή Αναφοράς που προέκυψε κατά τις 3 προηγούμενες πριν την τελευταία ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών που αφορούν στην ίδια τεχνολογία.</p> <p>Σήμερα, και μέχρι και 4 μήνες από τη διενέργεια νέου διαγωνισμού ειδικά για φωτοβολταϊκά, η Τιμή Αναφοράς είναι 70,3 €/MWh.</p> <p>Η τιμή αυτή ισχύει μέχρι και 4 μήνες από τη διενέργεια νέου διαγωνισμού το 2020. Μετά, και ως τις 30/4/2021, διαμορφώνεται στα 65,74 €/MWh.</p> <p>Από 1/5/2021, η τιμή παύει να συναρτάται από τις διαγωνιστικές διαδικασίες και γίνεται ρυθμιζόμενη, με τιμή που έχει καθοριστεί στα 63 €/MWh.</p>
<p>Ενεργειακές Κοινότητες (για έργα ≤1MW) και κατ' επάγγελμα αγρότες (για έργα <500 kW)</p> <p>Έργα που τίθενται σε λειτουργία (κανονική ή δοκιμαστική) από τη δημοσίευση σε ΦΕΚ του Ν.4206/2019 (9.3.2019) – “Κατηγορία 30”</p>	<p>1,1* μεσοσταθμική Τιμή Αναφοράς που προέκυψε κατά τις 3 προηγούμενες πριν την τελευταία ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών που αφορούν στην εν λόγω κατηγορία φωτοβολταϊκών σταθμών, ή αν δεν έχουν διενεργηθεί διαγωνισμοί στην κατηγορία, στην ίδια τεχνολογία.</p> <p>Σήμερα, και μέχρι και 4 μήνες από τη διενέργεια νέου διαγωνισμού ειδικά για φωτοβολταϊκά, η Τιμή Αναφοράς είναι 73,64 €/MWh.</p>

	<p>Η τιμή αυτή ισχύει μέχρι και 4 μήνες από τη διενέργεια νέου διαγωνισμού το 2020. Μετά, διαμορφώνεται στα 68,87 €/MWh.</p> <p>Από 1/5/2021, η τιμή παύει να συναρτάται από τις διαγωνιστικές διαδικασίες και γίνεται ρυθμιζόμενη, με τιμή που έχει καθοριστεί στα 65 €/MWh.</p>
--	--

Παράλληλα, ο Ν.4602/2019 έθεσε περιορισμούς ως προς τον αριθμό των έργων που μπορεί να πραγματοποιήσει ένας επενδυτής εκτός ανταγωνιστικών διαδικασιών. Συγκεκριμένα, ο νόμος προβλέπει ότι *“κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο άμεσα ή έμμεσα μέσω της συμμετοχής του στη διοίκηση ή ως μέτοχος, εταίρος ή μέλος νομικού προσώπου με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής απαγορεύεται να συνάψει σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης εκτός ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών, για περισσότερα από δύο (2) έργα της ίδιας τεχνολογίας, εφόσον οι τεχνολογίες ενισχύονται μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών.”* (εφεξής “κριτήριο”).

Ο Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. και ο Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. (ως διαχειριστής των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών) ελέγχουν το “κριτήριο” κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων για σύναψη σύμβασης λειτουργικής ενίσχυσης εκτός ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών και αν διαπιστώσουν ότι ο αιτών, άμεσα ή έμμεσα κατά τα παραπάνω, έχει συνάψει ήδη δύο (2) συμβάσεις λειτουργικής ενίσχυσης εκτός ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών απορρίπτουν την αίτηση. Ο έλεγχος του κριτηρίου δεν πραγματοποιείται για φωτοβολταϊκούς σταθμούς, οι οποίοι έχουν υποβάλλει αίτηση για χορήγηση προσφοράς σύνδεσης μέχρι τις 28.2.2019.

	Κατηγορία επενδυτών φωτοβολταϊκών	Πόσα έργα δικαιούνται να αναπτύξουν εκτός ανταγωνιστικών διαδικασιών
1	Επενδυτές με έργα που τίθενται σε λειτουργία (κανονική ή δοκιμαστική) μετά την 31.12.2019	Ελέγχεται αν ο κάτοχος του σταθμού κατέχει ήδη άμεσα ή έμμεσα δύο (2) φωτοβολταϊκούς σταθμούς οι οποίοι έχουν λειτουργήσει από 1.1.2016 μέχρι και την 31.12.2019, εκτός ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών και στην περίπτωση αυτή, απορρίπτεται η αίτηση για σύναψη σύμβασης λειτουργικής ενίσχυσης εκτός ανταγωνιστικών διαδικασιών.

2	<p>Επενδυτές οι οποίοι έχουν υποβάλει αίτηση για χορήγηση προσφοράς σύνδεσης μετά τις 28.2.2019, και για τους οποίους υποβάλλεται αίτημα για σύναψη σύμβασης λειτουργικής ενίσχυσης εντός του 2019, και ο αιτών άμεσα ή έμμεσα έχει συνάψει ήδη δύο (2) συμβάσεις λειτουργικής ενίσχυσης εκτός ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών (δηλαδή δεν πληροί το “κριτήριο” του πρώτου εδαφίου παρ.7 του άρθρου 72 του ν.4602/2019)</p>	<p>Η σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης, συνάπτεται υπό τον όρο θέσης σε λειτουργία του σταθμού μέχρι την 31.12.2019 (βλέπε περίπτωση 1), διαφορετικά ο σταθμός υποχρεούται σε συμμετοχή σε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών.</p>
3	<p>Επενδυτές που έχουν λειτουργούντα έργα και είχαν υπογράψει στο παρελθόν “Σύμβαση Πώλησης” (όχι Σ.Ε.Σ.Τ) με σταθερή τιμή πώλησης (feed-in-tariff) και καταθέτουν αίτημα για Προσφορά Όρων Σύνδεσης για νέα έργα</p>	<p>Τα παλιά έργα με σύμβαση πώλησης δεν προσμετρούνται και δεν επηρεάζουν το πόσα νέα έργα μπορεί να αναπτύξει κανείς εκτός ανταγωνιστικών διαδικασιών. Ισχύουν όλα όσα αφορούν και τους νέους επενδυτές με Σ.Ε.Σ.Τ.</p>
4	<p>Ενεργειακές Κοινότητες</p>	<p>Συνολική εγκατεστημένη ισχύς έργων έως 18 MW εκτός ανταγωνιστικών διαδικασιών</p>
5	<p>Κατ’ επάγγελμα αγρότες (για σταθμούς με εγκατεστημένη ισχύ <500 kW, που υπάγονται στην “Κατηγορία 30”)</p>	<p>Για τους σταθμούς αυτούς, ισχύει το “κριτήριο”, άρα δεν επιτρέπεται σε κατ’ επάγγελμα αγρότη να συνάπτει (άμεσα ή έμμεσα) σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης εκτός ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών, για περισσότερα από δύο (2) έργα φωτοβολταϊκών.</p> <p>Σημειώνεται επίσης ότι σε περίπτωση που ο κατ’ επάγγελμα αγρότης έχει συνάψει έμμεσα (π.χ. μέσω της συμμετοχής του σε νομικό πρόσωπο) δύο (2) συμβάσεις λειτουργικής ενίσχυσης εκτός ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών (για σταθμούς που εμπίπτουν στον έλεγχο του “κριτηρίου”, αυτών δηλαδή για τους οποίους υποβλήθηκε αίτημα για χορήγηση προσφοράς σύνδεσης μετά τις 28.2.2019), τότε δεν επιτρέπεται να συνάψει σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης ως κατ’ επάγγελμα αγρότης και να υπαχθεί στην “Κατηγορία 30” .</p>

Σύμφωνα με το άρθρο 26 του Ν.4643/2019, που αφορά την εναρμόνιση με τον Κανονισμό (Ε.Ε.) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουνίου 2019 σχετικά με την ευθύνη εξισορρόπησης σταθμών Α.Π.Ε., **από την 1η Ιανουαρίου 2020, σταθμοί εγκατεστημένης ισχύος ή μέγιστης ισχύος παραγωγής μεγαλύτερης ή ίσης των 400 kW, που οι κάτοχοί τους έχουν συνάψει Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης Σταθερής Τιμής και οι οποίοι τέθηκαν σε λειτουργία (κανονική ή δοκιμαστική) από την 4η Ιουλίου 2019 και εφεξής, είναι υπεύθυνοι για τις αποκλίσεις που προκαλούν (“ευθύνη εξισορρόπησης”).**

Τι σημαίνει πρακτικά αυτό και γιατί κάποιοι επενδυτές αναρωτιούνται αν θα πρέπει να επενδύσουν σε έργα ισχύος 400 ή 500 kWp; Για τα έργα τα μικρότερα των 400 kWp ισχύουν επί του παρόντος ότι και για τα έργα των 500 kWp, με μία και μόνη εξαίρεση. Τα έργα άνω των 400 kWp θα πρέπει να συνεργαστούν με κάποιο Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης (ΦοΣΕ) που θα τους εκπροσωπεί στην αγορά για να ικανοποιήσουν την “ευθύνη εξισορρόπησης”. Αυτό έχει ένα κόστος (που καθορίζεται από τον ανταγωνισμό στην αγορά και σήμερα είναι κάτω από 1 €/MWh). Τι σημαίνει πρακτικά αυτό; Αν η Τιμή Αναφοράς για ένα σταθμό 400 kW είναι π.χ. 70,3 €/MWh, ένας επενδυτής που έχει ένα σταθμό 500 kW θα παίρνει 70,3 €/MWh μείον π.χ. 0,8 €/MWh για ΦοΣΕ, δηλαδή 69,5 €/MWh.

Παράλληλα, με το άρθρο 20 του Ν.4643/2019 δόθηκε, για πρώτη φορά, η **δυνατότητα συμμετοχής σταθμών ΑΠΕ στην χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς να έχουν λειτουργική ενίσχυση**, ενώ με το άρθρο 21 καθορίστηκαν οι όροι και η διαδικασία για **χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης σε σταθμούς ΑΠΕ ισχύος μεγαλύτερης των 250 MW** μετά από έγκριση της ΕΕ. Οι ρυθμίσεις αυτές αφορούν μεγάλες επενδύσεις που είτε επιθυμούν να συμμετέχουν στο Χρηματιστήριο Ενέργειας είτε να συνάψουν διμερείς εταιρικές συμβάσεις με μεγάλους καταναλωτές, όταν αρχίσει να λειτουργεί (εντός του 2020) η χονδρεμπορική αγορά στο πλαίσιο του Μοντέλου Στόχου (Target Model).

Τέλος, με την Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/30971/1190, ΦΕΚ 1045B/26.3.2020 δίνεται εκ νέου η **δυνατότητα σε οικιακούς καταναλωτές να πωλούν το σύνολο της παραγόμενης από φωτοβολταϊκά ενέργειας στο δίκτυο έναντι μιας καθορισμένης τιμής**. Το παλιό πρόγραμμα που αφορούσε συστήματα έως 10 kWp (και αφορούσε, εκτός από οικιακούς, και εμπορικούς καταναλωτές) έληξε στις 31/12/2019. Η νέα ρύθμιση αφορά σε ηλιακή ενέργεια που αξιοποιείται με φωτοβολταϊκούς σταθμούς με εγκατεστημένη ισχύ ≤ 6 kWp, που είναι συνδεδεμένοι με παροχή οικιακής χρήσης και ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα όχι επιτηδευματίες και η τιμή πώλησης καθορίστηκε στα 87 €/MWh (8,7 λεπτά η κιλοβατώρα). Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του νέου προγράμματος θα καθοριστούν με υπουργική απόφαση στα μέσα του 2020.